

ტრეპანაციების პრაქტიკა საქართველოში

(ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის კრანოლოგიური კოლექციის
მიხედვით)

თამთა ოქროპირიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა
და ხელოვნების ფაკულტეტის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

არქეოლოგია

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნიკოლოზ თუშაბრამიშვილი

თანახელმძღვანელი: ლიანა ბითაძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თამთა ოქროპირიძე

08.02.2022

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომში განხილულია ტრეპანაციის პრაქტიკა საქართველოს ტერიტორიაზე, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის კრანოლოგიური კოლექციის მიხედვით. გამოვლინდა 15 თავის ქალა, რომლებიც შესწავლილ იქნა ბიოარქეოლოგიური მონაცემების მიხედვით. შეფასდა ოპერაციის საბოლოო შედეგები, დანიშნულება, განისაზღვრა ინდივიდთა სქესი, ასაკი გარდაცვალებისას, ტრეპანაციის ტექნიკები და სხვა. ასევე გაანალიზდა არქეოლოგიური კონტექსტი ქრონოლოგიური და კულტურული კუთვნილების მიხედვით. ნაშრომის მიზანია მცირედი წვლილის შეტანა უძველესი ქართული ქირურგიული პრაქტიკის ისტორიის კვლევაში არქეოლოგიური კონტექსტის მიხედვით.

საძიებო სიტყვები: ტრეპანაცია, საქართველო, არქეოლოგია

Abstract

The master's thesis discusses the practice of trepanation on the territory of Georgia according to the craniological collection of the Ivane Javakhishvili Tbilisi State University Institute of History and Ethnology. 15 skulls were identified, which were examined according to bioarchaeological data. The final results of the operation, the purpose, the sex of the individuals, the age of death, the trepanation techniques, etc. were evaluated. The archaeological context was also analyzed according to chronological and cultural affiliation. The aim of the paper is to make a small contribution to the study of the history of ancient Georgian surgical practice according to the archaeological context.

Search Keywords: Trepanation, Georgia, Archeology